

ЗАКОН

О СУДСКИМ ВЕШТАЦИМА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови за обављање вештачења, поступак именовања и разрешења судских вештака (у даљем тексту: вештак), поступак уписа и брисања правних лица која обављају послове вештачења, као и права и обавезе лица која обављају вештачење.

Члан 2.

Послови вештачења, у смислу овог закона, представљају стручне активности чијим се обављањем, уз коришћење научних, техничких и других достигнућа, пружају суду или другом органу који води поступак потребна стручна знања која се користе приликом утврђивања, оцене или разјашњења правно релевантних чињеница.

Члан 3.

Вештачење обављају физичка и правна лица која испуњавају услове предвиђене овим законом, државни органи у оквиру којих се може обавити вештачење, као и научне и стручне установе.

Изузетно, уколико у Републици Србији нема вештака одговарајуће струке или постоје други правни или стварни разлози због којих вештаци из Републике Србије не могу обавити послове вештачења у конкретном предмету, послове вештачења у Републици Србији може у појединачним случајевима обављати и вештак или правно лице из друге државе, који према закону те државе испуњавају услове за обављање послова вештачења.

Члан 4.

Вештака именује и разрешава министар надлежан за послове правосуђа (у даљем тексту: министар).

Министар одлучује и о упису и брисању правних лица у Регистар правних лица за обављање послова вештачења.

Члан 5.

Вештак има право на накнаду трошкова и право на награду за рад.

II. УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ВЕШТАЧЕЊА

Члан 6.

Физичко лице може бити именовано за вештака ако поред општих услова за рад у државним органима прописаних законом испуњава и следеће посебне услове:

1) да има одговарајуће стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама, за одређену област вештачења;

2) да има најмање пет година радног искуства у струци;

3) да поседује стручно знање и практична искуства у одређеној области вештачења;

4) да је достојан за обављање послова вештачења.

Изузетно од става 1. овог члана, за вештака може бити именовано лице које има најмање завршену средњу школу, ако за одређену област вештачења нема довољно вештака са стеченим високим образовањем.

Члан 7.

Стручно знање и практична искуства за одређену област вештачења кандидат за вештака доказује објављеним стручним или научним радовима, потврдом о учешћу на саветовањима у организацији стручних удружења, као и мишљењима или препорукама судова или других државних органа, стручних удружења, научних и других институција или правних лица у којима је кандидат за вештака радио, односно за које је обављао стручне послове.

Кандидат за вештака са научним звањима није дужан да доставља доказе из става 1. овог члана.

Члан 8.

Физичко лице може обављати вештачења само ако је уписано у Регистар вештака.

Члан 9.

Правно лице може обављати вештачења ако испуњава следеће услове:

1) да је уписано у регистар надлежног органа за делатност вештачења у одговарајућој области;

2) да су у том правном лицу запослена лица која су уписана у Регистар вештака.

У име правног лица послове вештачења могу обављати само лица из става 1. тачка 2. овог члана.

Члан 10.

Вештачење могу обављати и државни органи у оквиру којих се може обавити вештачење, као и научне и стручне установе (факултети, институти, заводи и сл).

Органи и установе из става 1. овог члана одређују једног или више стручњака одговарајуће специјалности који ће обављати вештачење или образују комисије састављене од научних или стручних радника који су код њих запослени.

III. ПОСТУПАК ИМЕНОВАЊА И РАЗРЕШЕЊА

Члан 11.

Постојање потребе за вештацима за одређене области вештачења председници првостепених судова достављају министарству надлежном за послове правосуђа (у даљем тексту: министарство).

Министар објављује јавни позив за именовање вештака у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници министарства, када утврди да је недовољан број вештака за одређену област вештачења.

Члан 12.

Захтев за именовање са прилозима којима се доказује испуњеност услова за обављање вештачења кандидат за вештака подноси министарству.

У захтеву се наводе лични подаци, звање, радна биографија, област вештачења и ужа специјалност.

Члан 13.

Решење о именовању вештака доноси министар.

Решење из става 1. овог члана основ је за упис у Регистар вештака.

Против решења којим се одбија захтев за именовање, кандидат за вештака може покренути управни спор.

Члан 14.

Решење о именовању вештака садржи презиме, име једног родитеља и име вештака, његово пребивалиште и адресу, звање, област вештачења и ужу специјалност вештака.

Решење из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници министарства.

Члан 15.

Вештак има печат правоугаоног облика, величине 4,5 x 2,5 цм, који садржи име и презиме вештака, његово пребивалиште и област вештачења.

Отисак печата и својеручни потпис вештак депонује у Регистру вештака при министарству.

Члан 16.

Министарство води Регистар вештака.

У Регистар вештака уносе се следећи подаци: редни број уписа, презиме, име једног родитеља и име вештака, година рођења, његово пребивалиште, адреса и телефонски број, звање, област вештачења и ужа специјалност, број и датум решења о именовању, односно разрешењу вештака.

Регистар вештака води се у електронском облику и јавно је доступан преко интернет странице министарства.

Поред Регистра вештака, министарство води и збирку исправа за сваког вештака.

У збирци исправа чувају се документа на основу којих је извршен упис у Регистар вештака, као и пријаве поднете против вештака, решења о изреченим новчаним казнама и предлози за разрешење вештака.

Члан 17.

Вештак је дужан да о промени података из члана 16. став 2. овог закона обавести министарство одмах, а најкасније у року од осам дана од дана промене податка.

Члан 18.

Суд, односно орган који води поступак прати рад вештака и о својим примедбама и новчаним казнама које су изречене вештаку обавештава министарство.

Суд, односно орган који води поступак, је дужан да прати рад вештака и да за вештачење у поједином предмету одређује вештака који има пребивалиште на подручју тог суда, водећи рачуна да вештаци из исте области буду равномерно ангажовани.

На седницама судија у првостепеним судовима, најмање једном годишње, разматрају се питања од значаја за суд који се односе на рад вештака.

На основу закључка седнице судија, председник суда може утврдити потребу за повећањем броја вештака за одређену област или поднети образложен предлог за разрешење вештака.

Образложени предлог за разрешење вештака због нестручног, неуредног или несавесног вештачења може поднети суд, орган који води поступак, односно странке или други учесници у судском или другом поступку.

Члан 19.

Вештак ће бити разрешен:

- 1) на сопствени захтев;
- 2) ако се утврди да нису постојали, односно да су престали услови на основу којих је именован;
- 3) ако буде осуђен за кривично дело које га чини недостојним или неподобним за вршење послова вештачења;
- 4) ако му буде изречена заштитна мера забране обављања делатности у области у којој обавља вештачење;
- 5) ако му на основу судске одлуке буде одузета или ограничена пословна способност;
- 6) ако се на начин прописан законом утврди да је изгубио радну способност;
- 7) ако неуредно, несавесно или нестручно обавља вештачење.

Вештак неуредно и несавесно обавља вештачење ако неоправдано одбија да вештачи, не одазива се на позиве суда или другог органа који води поступак, не обави вештачење у року који одређен и у другим случајевима предвиђеним законом.

Вештак нестручно обавља вештачење ако даје непотпуне, нејасне, противречне или нетачне налазе.

У поступку који се води по предлогу за разрешење вештака министар може формирати стручну комисију од три члана из реда водећих стручњака у области у којој вештак вештачи, ради оцене стручности рада вештака и може омогућити вештаку да се изјасни о чињеницама и околностима на којима се заснива предлог за разрешење.

Члан 20.

Вештак не може обављати вештачења ако је против њега покренут кривични поступак за кривично дело које га чини недостојним за обављање послова вештачења, док овај поступак траје.

О покретању кривичног поступка против вештака орган који води поступак без одлагања обавештава министарство.

По правноснажном окончању кривичног поступка, суд о његовом исходу обавештава министарство.

Члан 21.

Против решења о разрешењу вештак може покренути управни спор.

Вештак који је разрешен брише се из Регистра вештака, а решење о разрешењу вештака објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРАВНА ЛИЦА КОЈА ОБАВЉАЈУ ПОСЛОВЕ ВЕШТАЧЕЊА

Члан 22.

Правна лица подnose захтев за упис у Регистар правних лица за обављање послова вештачења (у даљем тексту: Регистар правних лица), који води министарство.

Решење о упису у Регистар правних лица доноси министар.

Против решења којим се одбија захтев за упис у Регистар правних лица може се покренути управни спор.

Регистар правних лица води се у електронском облику и јавно је доступан преко интернет странице министарства.

Члан 23.

Решење о упису у Регистар правних лица садржи назив и седиште правног лица за обављање послова вештачења, број телефона, област вештачења и ужу специјалност.

Решење о упису у Регистар правних лица објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страници министарства.

Члан 24.

У Регистар правних лица уносе се следећи подаци: редни број уписа, назив и седиште правног лица, број телефона, имена вештака запослених у правном лицу са области вештачења и ужом специјалношћу, број и датум решења о упису правног лица у регистар надлежног органа, број и датум решења о брисању из регистра.

Правно лице је дужно да о промени података из става 1. овог члана обавести министарство одмах, а најкасније у року од осам дана од дана промене податка.

Члан 25.

Правно лице брише се из Регистра правних лица ако престану да постоје услови предвиђени чланом 9. овог закона и ако неуредно или нестручно обавља вештачење.

Правно лице неуредно или нестручно обавља вештачење када вештаци запослени у том правном лицу неуредно или нестручно обављају вештачење у смислу члана 19. ст. 2. и 3. овог закона.

Против решења из става 1. овог члана правно лице може покренути управни спор.

V. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВЕШТАКА

Члан 26.

Висина и начин накнаде трошкова и висина награде за вештачење одређују се у складу са прописом којим је уређена накнада трошкова у судским поступцима.

Члан 27.

Вештак је дужан да се придржава рокова одређених решењем суда и да вештачење обавља савесно, стучно и непристрасно.

Члан 28.

Вештак је дужан да чува тајност података које је сазнао обављајући послове вештачења.

Члан 29.

Одредбе о правима и обавезама вештака сходно се примењују и на правна лица која обављају послове вештачења.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30.

Именовање вештака извршиће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Министар објављује јавни позив за именовање вештака у складу са овим законом у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Вештацима који су уписани у Регистар сталних вештака престаје својство вештака ако до истека рока из става 1. овог члана не буду именовани за вештаке по одредбама овог закона.

Правна лица која су до ступања на снагу овог закона обављала послове вештачења могу да обављају ове послове најдуже годину дана од дана ступања на снагу овог закона, а након истека тог рока – ако испуњавају услове предвиђене овим законом.

Члан 31.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о условима за обављање послова вештачења („Службени гласник СРС”, бр. 16/87 и 17/87 – исправка).

Члан 32.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.